

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 76.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 28-го Сентября — 1845 — Wilno PIĄTEK, 28-go Września.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 22 Сентября.

Высочайшими Грамотами, 16-го и 17-го Августа, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами орденовъ: Св. Александра Невскаго, Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ Короля Шведскаго и Норвегскаго, Генералъ-Лейтенантъ Баронъ *Пальмстіерна*, и Св. Анны 1-й степени, Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ Россійскій при Оттоманской Портѣ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Титовъ*.

— Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Правительствующему Сенату 21-го Августа, Государю Императору благоугодно было предоставить Дѣйствительному Тайному Совѣтнику, Оберъ-Церемоніймейстеру Графу *Воронцову-Дашкову*, Управленіе Министерствомъ Иностранныхъ Дѣлъ на время отсутствія Государственнаго Канцлера Графа *Нессельроде*.

—

Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ всеподданнѣйшіе доклады Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената: 1) по вопросу: какъ поступать съ дополнительными документами на дворянство, представляемыми отъ лицъ бывшей Польской шляхты послѣ назначеннаго указомъ 5 Ноября 1841 г. срока, то есть послѣ 1-го Января 1844 года; 2) о подсудности лицъ сей шляхты, *мнѣніемъ положилъ*, въ измѣненіе и дополненіе подлежащихъ статей Свода Законовъ постановить: а) *О лицахъ бывшей Польской шляхты, непредставившихъ въ опредѣленный срокъ дополнительныхъ о дворянствѣ документовъ.* 1) Тѣ изъ жителей Западныхъ губерній, именующихся дворянами, кои до истеченія назначеннаго указомъ 5 Ноября 1841 года трехгодичнаго срока, то есть по 1-е Января 1844 года, о дворянскомъ своемъ происхожденіи документовъ не представили, и ни сами они, ни отцы ихъ и родные дѣды не владѣли при изданіи Указа 1831 года Октября 19, и нынѣ не владѣютъ недвижимыми населенными имѣніями, должны немедленно, безъ исключенія, быть записаны въ однодворцы или граждане, смотря по мѣсту жительства. *Примѣчаніе.* Владѣющіе недвижимыми населенными имѣніями, но непредъявившіе доказательствъ на дворянство, должны, для разсмотрѣнія правъ ихъ на сіе достоинство, быть внесены въ особые списки, которые, на основаніи Высочайше утвержденнаго 5-го Іюня 1838 года мнѣнія Государственнаго Совѣта, имѣютъ быть представлены Де-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 22-go Września.

Przez Najwyższe Dyplomata, 16 i 17-go Sierpnia, Najłaskawiéj mianowani Kawalerami Orderów: Św. Alexandra Newskiego, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Króla Jego Mości Szwecyi i Norwegii, Jenerał-Porucznik Baron *Palmstjerna*, i Św. Anny 1-éj klassy, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Rossyjski przy Porcie Ottomańskiéj, Rzeczywisty Radzca Stanu *Titow*.

— Ukazem do Rządzącego Senatu z d. 21 Sierpnia, N. Cesarz Jego Mość raczył polecić Rzeczywistemu Radzcy Tajnemu, Wielkiemu Mistrzowi Obrzędów, Hrabiemu *Woroncow-Daszkow*, zarząd Ministerstwa Spraw Zagranicznych na czas wydalenia się Kanclerza Państwa Hrabi *Nesselrode*.

—

Rada Państwa w Departamencie Prawodawstwa i w Ogólném Zebraniu, rozpatrzywszy najpoddanniejsze przełożenia Ogólnego Zebrania Rządzącego Senatu: 1) tyczące się pytania: jak postępować z dowodami rodowitości szlacheckiéj, składanemi przez byłą Polską szlachtę dla dopełnienia wywodu, po terminie zakreślonym w Ukazie 5 Listopada 1841 roku, t. j. po 1 Stycznia 1844 r.; 2) o właściwym dla téj szlachty sądzie,— *dała zdanie*: odmieniając i dopełniając odpowiedne artykuły Układu Praw, postanowić: a) *o byłéj Polskiéj szlachcie, która nie złożyła w zakreslonym terminie dowodów dopełniających wywód.* 1) Ci z mieszkańców gubernii Zachodnich, mianujących się szlachtą, którzy w ciągu trzyletniego terminu, zakreślonego w Ukazie 5 Listopada 1841 roku, t. j. do 1 Stycznia 1844 r., nie złożyli dowodów o swojéj szlacheckiéj rodowitości, i ani sami, ani ich ojcowie, ani rodzeni dziadowie, przy wydaniu Ukazu 1831 roku Października 19, nie posiadali, i teraz nie posiadają dóbr nieruchomych z poddanemi, powinni być niezwłócznie, bez wyjątku, zapisani do jednodworców lub hrażdan, stosownie do tego, gdzie są zamieszkali. *Uwaga.* Posiadający dobra nieruchome z poddanemi, jeśli nie złożyli dowodów szlachectwa, dla rozpatrzenia ich praw do tego zaszczytu, powinni być zapisani do osobnych regestrów, które, na mocy potwierdzonego przez N. Cesarza Jego Mości Zdania Rady Państwa 5-go Czerwca 1838 roku, z opinijami właściwych Jenerał-Gubernatorów, mają być przedstawione Rządzącemu Senatowi. 2) Żadne po 1-m Stycznia 1844 roku złożone dowody, chociażby na mocy ogólnego prawa ulegały rozpatrzeniu, nie powinny wstrzymywać zapisania osób wymienionych w 1 punkcie do stanu jednodworców lub hraż-

путатскими Собраніями, съ мнѣніями подлежащихъ Генералъ-Губернаторовъ, въ Правительствующій Сенатъ. 2) Никакіе представленные послѣ 1-го Января 1844 года документы, хотя и подлежащіе, на основаніи общаго закона, разсмотрѣнію, не должны останавливать обращенія упомянутыхъ въ 1 пунктѣ лицъ въ сословія однодворцевъ или гражданъ и подчиненія ихъ всѣмъ правиламъ о сихъ состояніяхъ, въ законѣ постановленнымъ. Дополнительные на право дворянства документы, поступившіе послѣ 1-го Января 1844 года, могутъ быть принимаемы, по принадлежности, о тѣхъ только лицахъ, коимъ рѣшеніе о неутвержденіи ихъ въ дворянствѣ объявлено послѣ 1-го Января 1844 года; отъ нихъ означенные документы принимаются въ теченіе 3-хъ лѣтъ со дня объявленія первоначальнаго рѣшенія. 3) Обращенные въ сословіе однодворцевъ и гражданъ лица бывшей шляхты, могутъ возвращать утраченное дворянство, ежели впослѣдствіи докажутъ дворянское свое происхожденіе, не иначе какъ чрезъ военную лишь службу, на томъ самомъ основаніи, на какомъ право сіе статьею 232 Зак. о состояніяхъ (т. IX изд. 1842 г.) предоставлено однодворцамъ Великороссійскихъ губерній. За тѣмъ постановленное въ 1-мъ примѣчаніи къ означенной статьѣ правило, относительно однодворцевъ Западныхъ губерній, отмѣняется. б) *О подсудности лицъ бывшей Польской шляхты.* 1) Дѣла о тѣхъ изъ жителей Западныхъ губерній, именующихся дворянами, кои владѣли или владѣютъ населенными недвижимыми имѣніями, или которые именуются дворянами по документамъ, представленнымъ до 1-го Января 1844 года, и не отвергнутымъ Депутатскими Собраніями, Ревизіонными Коммиссіями, или Герольдіею, должны быть представляемы въ Правительствующій Сенатъ, по правиламъ, изложеннымъ въ 1293 и 1294 ст. Зак. угол. (т. XV изд. 1842 г.). 2) Приговоры о лицахъ, коихъ доказательства на дворянство признаны Депутатскими Собраніями или Ревизіонными Коммиссіями, или Герольдіею недѣйствительными, или недостаточными, дополнительныхъ же доказательствъ до 1-го Января 1844 года отъ нихъ не представлено, постановлять окончательно въ судахъ второй степени, какъ о разночинцахъ; но къ тѣлесному наказанію присуждать ихъ за тѣ лишь преступленія, кои совершены ими послѣ записки уже въ одно изъ податныхъ состояній. 3) Приговоры о тѣхъ именующихся дворянами, о происхожденіи которыхъ не было дѣлъ ни въ Депутатскимъ Собраніяхъ, ни въ Ревизіонныхъ Коммиссіяхъ, ни въ Герольдіи до 1-го Января 1844 года, постановлять Уголовнымъ Палатамъ какъ о лицахъ низшихъ состояній и приводить въ исполненіе, съ утвержденія Начальника губерніи, на общемъ основаніи.

—

27-го Августа скончался въ Москвѣ, къ общему сожалѣнію, Генералъ-Адъютантъ, Генералъ отъ Инфантеріи Александръ Ивановичъ *Нейдгартъ*, на 61 году.

— 23-го Августа происходило въ Симбирскѣ открытіе памятника, воздвигнутаго тамъ, велѣніемъ Государя Императора, Симбирскому дворянину, Россійскому Исторіографу Николаю Михайловичу *Карамзину*.

Одесса, 28 *Августа.*

Изъ Бердянска пишутъ: „18-го Августа, въ 11-мъ часу вечера, городъ нашъ осчастливленъ былъ прибытіемъ Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Константина Николаевича. На другой день, 19-го числа, въ Воскресенье, Великій Князь, по отслушаніи молебствія въ здѣшнемъ молитвенномъ домѣ, такъ какъ строящійся Соборъ еще не оконченъ, изволилъ отправиться, въ сопровожденіи своей свиты и Г-на Таврическаго Гражданскаго Губернатора, на Биржу, гдѣ осматривалъ складочные бугры соли и пристанъ, и удостоилъ принять поднесенный Г-мъ Губернаторомъ видъ торговли Бердянскаго Порта съ открытія его, т. е. съ 1836 года, по 19-е Августа 1845. Изъявивъ удовольствіе свое при видѣ счастливаго и быстраго развитія города Бердянска и его порта, Августѣйшій Путешественникъ изволилъ отбыть въ дальнѣйшій путь.“

---

dań i poddania ich pod wszelkie o tych stanach prawem przepisane prawidła. Dowody szlachectwa uzupełniające wywód, wniesione po 1 Styczniu 1844 roku, można przyjmować, gdzie będzie należało, od tych tylko osób, którym decyzya o nieuznaniu ich za szlachtę ogłoszona była po 1 Stycznia 1844 roku; od takich, wspomnione dowody przyjmują się do lat trzech od daty objawienia początkowéj decyzyi. 3) Osoby z byłéj Polskiéj szlachty, zapisane do stanu jednodworców i hraždan, mogą, jeżeli potém dowiodą swojéj rodowitości, odzyskiwać stracone szlachectwo, nie inaczéj jak tylko przez wojenną służbę, podług tejże zasady, na jakiéj prawo to, w art. 232 Praw Stanów (T. IX wyd. 1842 r.), zostawione jest jednodworcom gubernii Wielkorossyjskich. W skutek tego, prawidło postanowione w 1-éj uwadze do wspomnionego artykułu, względem jednodworców gubernii Zachodnich, zostaje cofnione. b) *O sądzie właściwym dla osób byłéj Polskiéj szlachty.* 1) Sprawy kryminalne tyczące się tych mieszkańców gubernii Zachodnich, mianujących się szlachtą, którzy posiadali lub posiadają dobra nieruchome z poddanemi, lub którzy się mianują szlachtą z mocy dokumentów, złożonych do 1 Stycznia 1844 roku, i nie odrzuconych przez Deputacye wywodowe, Komissye Rewizyjne, lub przez Heroldyą, powinny być wnoszone do Rządzącego Senatu podług prawideł art. 1,293 i 1,294 Ust. Kar. (T. XV wyd. 1842 r). 2) Wyroki o osobach, których dowody szlachectwa przez Deputacye wywodowe, lub Komissye Rewizyjne, lub przez Heroldyą uznane są za nieważne lub niedostateczne, jeśli przez nie do 1 Stycznia 1844 r. nie były złożone uzupełniające dowody, mają być stanowione ostatecznie w sądach drugiéj instancyi, jak o różnego stanu nieszlachcie; atoli na karę cielesną osoby te mogą być skazywane jedynie za przestępstwa, popełnione przez nie już po ich zapisaniu do jednego ze stanów podatkowych 3) Wyroki o osobach mianujących się szlachtą, o których rodowitości nie było spraw ani w Deputacyach wywodowych, ani w Komissyach Rewizyjnych, ani w Heroldyi do 1 Stycznia 1844 roku, Izby Kryminalne mają stanowić jak o osobach niższego stanu, i po potwierdzeniu przez Naczelnika gubernii, przywodzić do skutku, podług ogólnych przepisów.

—

Dnia 27-go Sierpnia, zakończył w Moskwie życie, powszechnie żałowany Jenerał Adjutant, Jenerał Piechoty, Alexander *Neidhardt*, w 61-m roku wieku swego.

— Dnia 23-go Sierpnia, odbyło się w Simbirsku odsłonienie pomnika, wzniesionego tam, z rozkazu Najjaśniejszego Pana, Rossyjskiemu Historyografowi, *Karamzinowi*, który był Szlachcicem Simbirskim.

Odessa, 28 *sierpnia.*

Donoszą z Berdiańska: „Dnia 18 Sierpnia, o godzinie 11-éj wieczorem, miasto nasze uszczęśliwione zostało przybyciem Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Xięcia Konstantego Nikołajewicza. Nazajutrz, dnia 19-go, w Niedzielę, Wielki Xiążę, po wysłuchaniu nabożeństwa w kaplicy tutejszéj, gdyż budujący się Sobor nie jest jeszcze ukończony, raczył udać się z całym swym orszakiem, oraz P. Gubernatorem Cywilnym Taurydzkim, do giełdy, gdzie Jego Wysokość obejrzał składowe zsypy soli i przystań i raczył przyjąć przedstawioną przez P. Gubernatora tabellę handlu portu Berdiańskiego, od jego otwarcia, t. j. od roku 1836, do dnia 19 sierpnia 1845 r. Oświadczywszy Swoje zadowolenie na widok szczęśliwego i szybkiego rozwijania się miasta Berdiańska i jego portu, Dostojny Podróżny udał się w dalszą drogę.“

Полтава, 25-*го Августа.*

По случаю бывшаго въ Апрѣлѣ мѣсяцѣ сего года въ городѣ Кременчугѣ и посадѣ Крюковѣ необыкновеннаго наводненія, Государь Императоръ, Наслѣдникъ Цесаревичъ и Ея Императорское Высочество Великая Княгиня Цесаревна, соизволили пожаловать въ пользу потерпѣвшихъ 6,000 руб. серебромъ: Государь Императоръ 3,000 рублей, Наслѣдникъ Цесаревичъ, совмѣстно съ Ея Императорскимъ Высочествомъ Великою Княгинею Маріею Александровною, 3,000 руб., и сверхъ того, Государемъ Императоромъ повелѣно выдать изъ Государственнаго Казначейства 5,000 рублей, всего 11,000 рублей серебромъ.

Въ Петербургскихъ газетахъ о внезапномъ разливѣ при городѣ Либавѣ, сообщаютъ слѣдующее:

27 Іюня, въ 4 часа по полудни, при стремительномъ вѣтрѣ, Балтійское море выступило внезапно изъ береговъ своихъ при городѣ Либанѣ и залило ихъ на пространствѣ отъ 70 до 100 шаговъ. Необычайный приливъ этотъ, простираясь въ вышину на 5 футовъ, затопилъ Либавскую гавань, поднялъ нѣсколько судовъ и выбросилъ ихъ на берегъ. По прошествіи 10 или 15 минутъ, вода понизилась и опять вошла въ прежніе свои предѣлы. Полагаютъ, что это необыкновенное явленіе было въ связи съ грозою и ураганомъ, свирѣпствовавшимъ въ тотъ же день въ Германіи, и промчавшимся отъ береговъ Рейна до Либавы въ теченіе 12 часовъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 25 *Сентября.*

Ея Величество Государыня Императрица Всероссійская, съ Ея Императорскимъ Высочествомъ Великою Княжною Ольгою Николаевною, отправилась отсюда въ Галле.

Франція.

Парижъ, 19 *Сентября.*

Герцогъ Монпансьерскій, на возвратномъ пути изъ Константинополя, посѣтитъ Короля Оттона въ Аѳинахъ; въ концѣ Августа прибудетъ въ Тулонъ, и чрезъ Парижъ отправится прямо въ замокъ Э. Герцога и герцогиню Немурскихъ ожидаютъ завтра.

— Въ *National* пишутъ: Въ Испаніи дѣла дошли теперь до такой степени, что всѣ опасаются важныхъ запутанностей: одни думаютъ, что скоро послѣдуетъ перемѣна министерства, другіе же ожидаютъ перемѣны внутренней политики, но ожиданія и надежды прочихъ распространяются еще далѣе.

— Здѣсь учреждена лоттерея въ пользу потерпѣвшихъ отъ Урагана подъ Руэномъ. Лоттерея эта будетъ состоять изъ 200,000 билетовъ, по два съ половиною франка каждый; выгрышныхъ билетовъ 50,000. Въ числѣ выигрышей находятся Индійскія шали, оцѣненныя въ 30 и 36 тысячь франковъ. Остатки заводовъ, разрушенныхъ симъ ураганомъ, подвергнуты были изслѣдованіямъ ученыхъ, и оказалось, что всѣ желѣзные приборы въ нихъ были намагнитизированы. Извѣстно, что сильное электрическое потрясеніе производитъ это слѣдствіе.

— На прошедшемъ засѣданіи академіи наукъ разсуждали о болѣзни картофеля. Г. Пайенъ утверждалъ, что болѣзнь эта происходитъ отъ находящихся въ сихъ овощахъ чужеядныхъ микроскопическихъ насѣкомыхъ.

— Знаменитый композиторъ Доницетти опасно боленъ.

— Въ день отъѣзда маршала Бюжо во Францію, въ альжирскомъ Монитерѣ обнародованъ статистическій обзоръ состоянія колоніи. По словамъ сего обзора, пятнадцать лѣтъ, протекшія съ 1830 года, можно раздѣлить на три періода. Первый періодъ обозрѣваетъ колонію непосредственно послѣ завоеванія: въ это время, такъ какъ не было еще принято никакого опредѣлительнаго плана касательно будущности тамошней страны, число войскъ простиралось отъ 15 до 25,000 чел., народонаселеніе стояло большею частію на одной точкѣ, и доходы не превышали 2½ милліоновъ фр. Во второмъ періодѣ дѣло

Połtawa, 25 *sierpnia.*

Z powodu zdarzonéj w Kwietniu tego roku w mieście Kremienczugu i wsi Krukowie nadzwyczajnéj powodzi, Cesarz Jego Mość, Cesarzewicz Następca Tronu i Jej Cesarska Wysokość Wielka Xiężna Cesarzewna, raczyli ofiarować na rzecz nieszczęśliwych 6,000 rub. sr.: Cesarz Jego Mość 3,000 rub., Następca Tronu wraz z Jej Cesarską Wysokością Wielką Xiężną Maryą Alexandrówną, 3,000 rub., i prócz tego, Najjaśniejszy Pan rozkazał wydać z Podskarbstwa Państwa 5,000 rub., ogółem 11,000 rubli srébrem.

Dzienniki Petersburgskie donoszą o nagłym wylewie morza Baltyckiego, pod miastem Lipawą, co następuje:

„Dnia 27 Czerwca r. b., o godzinie 4-éj z południa, przy silnym wietrze, morze Baltyckie wystąpiło nagle z swych brzegów pod miastem Lipawą i rozlało na 70 do 100 kroków. Niezwykły ten przylew, dochodzący wysokości do 5 stóp, zatopił przystań Lipawską, podniósł kilka statków i wyrzucił je na brzeg. Po upływie 10 lub 15 minut, woda zniżyła się i znowu weszła w poprzednie swe granice. Utrzymują, że to nadzwyczajne zjawisko było w związku z burzą i orkanem, który w tym dniu grasował po Niemczech, i przeszedł od brzegów Renu do Lipawy, w ciągu 12 godzin.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 25 *września.*

N. Cesarzowa Rossyjska wyjechała do Halli, z J. C. W. Wielką Xiężniczką Olgą Nikołajewną.

Francya.

Paryż, 19 *września.*

Xiążę Montpensier, wracając ze Stambułu, odwiedzi Króla Ottona w Atenach; przed piérwszym października stanie w Tulonie, skąd przez Paryż uda się wprost do zamku Eu. Xiążę i Xiężna Nemours są jutro spodziewani.

— *National* pisze: W Hiszpanii doszły teraz rzeczy do tego punktu, że wszyscy obawiają się ważnych zawikłań. Jedni sądzą, że niebawem nastąpi zmiana Ministerstwa, inni spodziewają się zmiany w wewnętrznéj polityce, ale oczekiwania i nadzieje innych sięgają jeszcze daléj.

— Otworzono tu loteryą na korzyść uszkodzonych przez trąbę powietrzną pod Rouen. Loterya ta składać się będzie z 200,000 losów, każdy po 2½ franka; z tych wygrywa 50,000 losów. Pomiędzy przedmiotami, na wygrane przeznaczonemi, znajdują się Indyjskie szale, cenione od 30 do 36,000 fr. Szczątki fabryk zniszczonych przez tę klęskę, były badane pod względem naukowym, i okazało się, że wszystkie żelaztwa były w nich namagnetyzowane. Wiadomo, że mocne wstrząśnienie elektryczne sprawuje ten skutek na żelazie.

— Na zawczorajszém posiedzeniu akademii umiejętności, zajmowano się zarazą kartofli. P. Payen utrzymywał, że powodem téj zarazy są pasorzytne utwory, które przez mikroskop widzieć można.

— Kompozytor muzyczny Donizetti, leży niebezpiecznie chory.

— *Moniteur Algérien* ogłosił w dzień odjazdu z Algieru Marszałka Bugeaud, statystyczny przegląd stanu posiadłości francuzkiéj. Według niego, upłynione od 1830 r. 15 lat, podzielić można na 3 okresy. W piérwszym, zaraz po opanowaniu Algieru, gdy jeszcze nie powzięto pewnego planu względem przyszłości tego kraju, armia wynosiła 15,000 do 25,000 ludzi; ludność była prawie w jednéj mierze, a dochody nie przechodziły 2½ miliona franków. W drugim okresie, w którym szło tylko o obronę, i zachowano system ograniczonego posiadania, armia doszła 60,000 ludzi, ludność nie wynosiła całkiem 30,000 dusz, a dochody 5 do 6 milionów. Trzeci okres jest epoką rozszerzenia

шло уже не о занятіи, а о защитѣ, почему и принята система опредѣленнаго владѣнія; въ это время армія состояла изъ 60,000 чел., число европейскаго народонаселенія не доходило до 30,000 чел. и доходы простирались отъ 5 до 6 милліоновъ. Третій періодъ есть періодъ расширенія предѣловъ владѣній, и въ немъ армія возрасла до 86,000 чел.; европейское народонаселеніе быстро поднялось съ 35,000 до 80,000 чел., и доходы должны принести въ 1845 году болѣе 20-ти милліоновъ франк.

— Ловля сельдей, произведенная французскими судами, была въ нынѣшнемъ году чрезвычайно обильна.

20 Сентября.

Хотя префекты доносятъ министру торговли и земледѣлія, что жатва обильна, однакоже правительство заботится о снабженіи Парижа продовольствіемъ. Въ здѣшніе магазины безпрерывно привозятъ сухимъ путемъ и водою значительное количество муки, и Парижъ снабженъ теперь продовольствіемъ слишкомъ на четыре мѣсяца.

— Въ *Presse* пишутъ, что правительство, по совѣту Г. Фонтанье, бывшаго консула въ Бомбэѣ, отмѣнило намѣреніе занять островъ Базилянъ. Морской министръ настаивалъ, чтобы занять сей островъ, но Г. Фонтанье представилъ, что Базилянъ принадлежитъ къ группѣ *Soulon*, части Филиппинскихъ острововъ, и что Испанія имѣетъ на оный неоспоримое право, такъ какъ Голландія — на острова, лежащіе близъ Борнео. Слѣдовательно таковое нарушеніе правъ Испаніи, оправдывало бы претензіи Англіи, на Голландскія колоніи.

— На испанской границѣ завелась новая шайка разбойниковъ, которые навели ужасъ на тамошнихъ жителей. Шайка эта, весьма многочисленная, раздѣляется на три отдѣленія, и всегда состоитъ въ готовности отразить нечаянное нападеніе. Въ числѣ сихъ разбойниковъ находится много промотавшихся игроковъ, доведенныхъ нищетою до этого отчаяннаго ремесла. На сихъ дняхъ задумали они сдѣлать набѣгъ на селенія Барбенсъ, съ тѣмъ, чтобы увести съ собою богатаго помѣщика, съ котораго надѣялись взять 2,000 унцій выкупа. Къ счастію удалось начальнику округа предупредить ихъ покушеніе, но онъ не успѣлъ захватить ни одного изъ разбойниковъ, которые вездѣ имѣютъ своихъ лазутчиковъ.

— Во Франціи считается теперь открытыхъ 14 желѣзныхъ дорогъ, которыя стоятъ 243 милліона фр. Начато строить 12 дорогъ, которыя обойдутся въ 523 милліона фр.

— Какой-то флотскій мичманъ изобрѣлъ орудіе, названное имъ вантилометромъ, которое, будто бы, предугадываетъ за двѣнадцать часовъ всякую перемѣну вѣтра и даже силу его.

21 Сентября.

Маршалъ Бюжо возвратится въ Альжиръ и вступитъ по прежнему въ должность генералъ-губернатора. Впредь будетъ онъ точнѣе сообразоваться съ постановленіями палатъ и правительства. Вопросъ о колонизаціи страны будетъ еще разъ предложенъ палатамъ. Большая экспедиція противъ Кабиловъ не состоится. Маршалъ Бюжо, послѣ непродолжительнаго пребыванія въ Эксидейлѣ, пріѣдетъ въ Парижъ, куда также въ скоромъ времени прибудетъ и маршалъ Сультъ. Слышно, что этотъ переломъ обрадовалъ всѣхъ въ Альжирѣ.

— По видимому, въ Альжиріи произошло измѣненіе въ положеніи дѣлъ. Въ *Toulonnais* напечатано: За Шершелемъ продолжаются безпокойства, и временный генералъ-губернаторъ, Генералъ-Лейтенантъ, Ламорисьеръ, предписалъ принять необходимыя мѣры для скорѣйшаго прекращенія всякой попытки къ возстанію. Генералъ-маіоръ Реву, командующій въ Миліанѣ, получилъ приказаніе немедленно итти въ Шершель съ колонною въ 1,200 чел. Вмѣстѣ съ тѣмъ, полковнику Ладмиро предписано двинуться изъ Блиды на Бени-Менассеръ съ полкомъ зуавовъ; наконецъ, 6-й баталіонъ орлеанскихъ стрѣлковъ, стоявшій въ Колеахъ, получилъ предписаніе итти въ Шершель. Если дѣла примутъ серіозный оборотъ, генералъ Ламорисьеръ отправится туда же для личныхъ распоряженій.

— Въ альжирскомъ Монитерѣ, отъ 15 Сентября, пишутъ: „Изъ Орана почта еще не пришла. Съ запада не получено никакихъ извѣстій; слышно только, что будто Абд-эль-Кадеръ приблизился къ племени Гаміанъ-Гарабасскому, дабы начать войну въ восточной

zaborów. Armia powiększoną została zwolna do 86,000 ludzi, ludność europejska wzrosła szybko z 35,000 do 80,000 dusz, a dochody spodziewane w r. 1845 obliczone są na 20 milionów franków.

— Połów śledzi przez okręty francuzkie, był w tym roku nadzwyczaj obfity.

Dnia 20 września.

Chociaż rapporta prefektów, złożone Ministrowi handlu i rolnictwa, we względzie zbioru zboża, brzmią pomyślnie, jednakże rząd troskliwie zajmuje się opatrzeniem w żywność Paryża. Ciągle przybywają lądem i wodą, do magazynow zbożowych, znaczne ilości mąki. Spichrze rownież obficie opatrzone, i Paryż ma żywności przeszło na cztéry miesiące.

— *Presse* donosi, że rząd, z porady P. Fontanier, byłego Konsula w Bombay, zaniechał zajęcia wyspy Basilan. Minister marynarki obstawał bardzo za zajęciem, ale P. Fontanier przedstawił, że Basilan jest jedną z wysp gromady Soulon, do Filipińskich należącéj, i że Hiszpania ma do niéj niezaprzeczone prawo, równie jak Hollandya do wysp leżących w blizkości Borneo. Przez to naruszenie praw Hiszpanii, usprawiedliwionoby pretensye Anglii do posiadłości hollenderskich.

— Na granicy hiszpańskiéj utworzyła się nowa banda rabusiów, którzy przejmują obawą tamecznych mieszkańców. Banda ta bardzo liczna, dzieli się na trzy brygady, i jest zawsze przygotowana do odparcia niespodziewanego napadu. Pomiędzy tymi rozbojnikami znajduje się znaczna liczba zniszczonych graczow, których nędza skłoniła do tego rozpacznego rzemiosła. Przed kilku dniami, zamierzyli wyprawić się do wioski Barbens, dla uprowadzenia bogatego właściciela, od którego chcieli zażądać 2,000 uncyj okupu. Na szczęście, udało się kommendantowi okręgu zniweczyć ich zamysły; nie mógł jednakże schwytać żadnego z bandytów, ponieważ ci wszędzie mają swych szpiegów.

— W téj chwili, we Francyi otwartych jest 14 kolei żelaznych, które kosztowały 243 miliony fr; rozpoczętych kolei jest 12, a te kosztować będą 523 miliony fr.

— Porucznik jeden służby morskiéj, wynalazł narzędzie, które nazwał *ventilometrem*, i które ma służyć do zgadnienia dwunastu godzinami naprzód wszelkich zmian kierunku i nawet siły wiatru.

Dnia 21 września.

Postanowione już, że Marszałek Bugeaud wraca na jeneralne gubernatorstwo Algieryi, dawszy, jak mówią, obietnicę, iż będzie odtąd ściśle stosował się do woli Izb i rządu. Kwestya o kolonizacyi jeszcze raz do ostatecznego rozstrzygnienia przełożona będzie Izbom. Wielka wyprawa przeciw Kabylom nie przyjdzie do skutku. Xiążę Isly, po krótkim pobycie w Excideuil, przybędzie do Paryża, gdzie też niebawem zjedzie Marszałek Soult. Słychać, że w Afryce wypadek tego przesilenia z najżywszą radością przyjęty został.

— Wypadki wikłają się znowu w Algieryi; dziennik *le Toulonnais* donosi co następuje: „Poruszenia nie ustają w stronie Szerszellu i tymczasowy Wielkorządzca Jenerał Porucznik de Lamoricière przedsięwziął stanowcze środki ku stłumieniu rokoszu między Arabami. Dowodzący w Milianah Jenerał-Major Revaux, 8 b. m. odebrał rozkaz wyruszenia natychmiast z 1,200 ludzi do Szerszell, a Półkownik Ladmirault, udania się z Blidah z półkiem Żuawów do pokolenia Beni Menacer; również do Szerszell posłany został 6 batalion strzelców Orleańskich stojący w Coleah. W razie konieczności, sam P. de Lamoricière dowodzić będzie wyprawą!“

— *Monitor Algierski* donosi pod dniem 15 m. września: „Poczta z Oranu jeszcze nie nadeszła. Z zachodu nie mamy żadnych wiadomości, prócz pogłoski, że Abd-el-Kader miał się zbliżyć ze swoją deirą do plemienia Hamianes-Garabas, w celu rozpoczęcia walki w stronie wschod-

сторонѣ. Но такъ какъ племя Гарабасовъ отправилось въ марокскія владѣнія для закупки продовольствія, то слухъ этотъ можно почитать неосновательнымъ."

— По письмахъ, полученнымъ отъ 10 Сентября изъ Орана, между этимъ городомъ и Джемма-Газаутомъ происходили частыя сообщенія; пароходы безпрестанно то приходили, то отходили. Въ послѣднемъ пунктѣ находится значительное количество военныхъ припасовъ, потому что въ слѣдующую весну предприняты будутъ на марокской границѣ военныя дѣйствія, дабы положить конецъ безпрестаннымъ покушеніямъ Абд-эль-Кадера. Въ Оранѣ утверждали, что марокскій Султанъ представилъ явное доказательство нерасположенія своего къ Абд-эль-Кадеру, дозволивъ французскимъ войскамъ, въ случаѣ надобности, войти въ предѣлы марокскихъ владѣній, и отправивъ собственныя войска для изгнанія Эмира изъ своей земли. Французскіе корабли во всѣхъ портахъ марокской имперіи находятъ радушный пріемъ, и городскія начальства живутъ съ французскими консулами въ дружественныхъ сношеніяхъ. Командующій въ оранской провинціи, въ отсутствіе генерала Ламорасьера, генералъ Буржоли, прибылъ въ сей городъ.

— Король велѣлъ построить для себя небольшую яхту, которая могла бы посѣщать всѣ порты въ Нормандіи. Это паровое судно, съ машиною во сто силъ, снабжено будетъ Архимедовымъ винтомъ, по системѣ поручика Буржуа.

— Принцъ Людвикъ Наполеонъ согласенъ, по видимому, принять условія, отъ коихъ зависитъ освобожденіе его изъ заключенія. 16-го Сентября отправленъ въ Гамъ чиновникъ министерства внутреннихъ дѣлъ съ особою инструкціею; посему, кажется, что принцъ и его товарища получатъ свободу. Слышно, что онъ рѣшился отплыть въ Америку.

— Шестнадцать фортовъ, окружающихъ Парижъ, вооружены 982 орудіями, въ числѣ коихъ — 115 мортиръ. Вообще на стѣнѣ окружающей столицу находится 1226 орудій.

Англія.

Лондонъ, 19 Сентября.

Журналы завели между собою споръ, — слѣдуетъ ли, въ числѣ статуй англійскихъ государей, которыя будутъ украшать новое зданіе парламента, помѣстить статую Кромвеля. По этому случаю, въ *Morning-Herald* дѣлаютъ замѣчаніе, что Кромвель при жизни не царствовалъ, и по смерти не былъ почтенъ этимъ саномъ; онъ былъ только орудіемъ народа, и хотя пользовался почти неограниченною властію, однако не вышелъ изъ круга частныхъ лицъ.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Нью-Іорка, американскіе журналы отзываются вообще въ военномъ духѣ относительно Мексики. „Если бы дѣло дошло до войны, — пишутъ въ *New-Yorks Herald*, — тысячи поспѣшили бы предложить свои услуги нашему правительству, а генералъ Паттерсонъ въ Филадельфіи изъявилъ уже желаніе вторгнуться въ Техасъ съ 6,000 отрядомъ волонтеровъ. Армія въ 50,000 человѣкъ немедленно стала бы подъ ружье.

— Въ *Morning-Chronicle* утверждаютъ, что англійское правительство положило значительно усилить войска свои въ сѣверо-американскихъ колоніяхъ.

— На биржѣ носились слухи, что правительство Соединенныхъ Штатовъ, по случаю присоединенія Техаса, вынуждено будетъ сдѣлать заемъ, который, при настоящемъ положеніи биржевыхъ дѣлъ, можетъ быть произведенъ весьма удобно.

— Въ *Times* напечатано слѣдующее: На послѣднемъ собраніи парламента, утверждено болѣе 100 биллей относительно постройки новыхъ желѣзныхъ дорогъ, длина коихъ будетъ простираться до 2746 англійскихъ миль, (нѣмецкая миля заключаетъ въ себѣ 4½ англійскихъ мили). Предпріятія эти превосходятъ все то, что въ этомъ родѣ предпринимаемо было когда либо. Новыя желѣзныя дороги почти равны будутъ длинѣ уже построенныхъ, которыя, по исчисленію сдѣланному за три мѣсяца, простираются на 3,000 миль. Слѣдовательно, мы обязались исполнить въ продолженіе трехъ лѣтъ столько, сколько страна исполнила въ продолженіи 20 лѣтъ, не включая еще въ это число значительныхъ остатковъ неоконченныхъ дорогъ въ минувшемъ году, и тѣхъ, которые еще въ 1846 го-

niéj. Atoli plemię Hamianes Garabas udało się do Teul Marokańskiego, dla zakupienia tamże zboża; można zatém utrzymywać, że ta pogłoska jest bezzasadną."

— Według listów, datowanych 10 go września z Oranu, trwała ciągła kommunikacya między tém miejscem i Dżemma Gazaut, a parostatki przybywały i odchodziły bezprzestannie. W ostatniém mieście zgromadzono znaczną ilość zapasów wszelkiego rodzaju, albowiem na przyszłą wiosnę przedsięwzięte będą działania wojenne na granicy Marokkańskiéj, w celu położenia końca ciągłym knowaniom Abd-el Kadera. Zapewniano nawet w Oranie, iż Cesarz Marokkański dał wyraźny dowód niechęci przeciw Emirowi, udzielając kolumnom francuzkim upoważnienie do wtargnięcia, w razie potrzeby, na ziemię Marokkańską, i posyłając wojska swoje dla wyparcia go z swych granic. Okręty francuzkie znajdują we wszystkich portach Marrokkańskich najlepsze przyjęcie, a między ajentami konsularnymi Francyi i władzami miejskiemi panuje również dobre porozumienie. Jenerał Bourjolly, dowodzący w Oranie podczas nieobecności Jenerała Lamoricière, przybył do tego miasta.

— Król kazał dla siebie zbudować mały jacht, mogący zawijać do wszystkich portów w Normandyi. Statek ten parowy, o sile stu koni, opatrzony będzie śrubą, według systematu Porucznika Bourgeois.

— Ludwik Napoleon zdaje się wchodzić w układy, od których zależy jego uwolnienie. Dnia 16-go września wyjechał do Ham urzędnik z ministerstwa spraw wewnętrznych, opatrzony instrukcyami; zdaje się zatém, że je niec, łącznie z towarzyszami swymi, wkrótce wolność otrzyma. Słychać, że zamierza udać się do Ameryki.

— Szesnaście zamków, otaczających Paryż, osadzone są 982 działami; między temi jest 115 moździerzy. Na murze, otaczającym stolicę, znajduje się 1,226 dział.

Anglia.

Londyn, 19 września.

Pisma czasowe toczą między sobą spory, czy pomiędzy posągami władzców Anglii, które zdobić mają nowy gmach parlamentu, umieszczony będzie, lub nie, posąg Kromwella. Z tego powodu *Morning-Harald* czyni uwagę, że Kromwell, ani za życia nie liczył się do rzędu panujących, ani po śmierci nie był tém imieniem uczczony. Kromwell był tylko urzędnikiem ludu; a lubo wykonywał władzę prawie nieograniczoną, nie wyszedł jednak z szerego ludzi prywatnych.

— Według ostatnich wiadomości z New-Yorku, dzienniki amerykańskie tchną w ogóle bardzo wojennym duchem przeciw Mexykowi: „Gdyby przyszło do wojny — mówi *New-Yorks. Herald*, — tysiące ze wszystkich stron ofiarowałyby swoje usługi rządowi naszemu, a Jenerał Patterson, w Filadelfii, oświadczył już gotowość z 6,000 ochotników ruszyć do Texas. Armia z 50,000 ludzi złożona stanęłaby natychmiast pod bronią.

— *Morning Chronicle* utrzymuje, że rząd angielski postanowił znacznie powiększyć wojska swoje w północno-amerykańskich osadach.

— Na giełdzie krążą pogłoski, że rząd Stanów Zjednoczonych, z powodu przyłączenia Texas, zmuszony będzie zaciągnąć pożyczkę, która w obecnych okolicznościach giełdy łatwo do skutku doprowadzoną być może.

— W *Times* czytamy: Ostatnie zgromadzenie Parlamentu przyjęło przeszło 100 bilów na założenie nowych kolei żelaznych, których długość wyniesie 2,746 mil ang. (mila niem. zawiera 4½ mil ang.). Te przedsięwzięcia nie tylko są bez przykładu w tych czasach, ale przechodzą wszystko, co kiedykolwiek w tym rodzaju przedsięwziętém było. Nowo budujące się koleje wyrównywają prawie długości już założonych, które przed trzema miesiącami obliczono na około 3,000 mil. Zobowiązaliśmy się przeto wykonać w trzech latach tyle, ile kraj w 20 latach uskutecznił: i to nie licząc znacznych reszt nieukończonych kolei z roku zeszłego, i tych, które jeszcze w roku 1846 uchwalone być mogą. Z przyjętych w roku 1844 projektów na 800 mil, połowa mil nie jest jeszcze ukończona; wykonanie przeto tych nadzwyczajnych przedsięwzięć zdaje się być niepodobném.

ду могутъ быть утверждены. Изъ утвержденныхъ въ 1844 году проектовъ на 800 миль, половина еще не приведена въ исполненіе, и потому совершеніе сихъ необыкновенныхъ предпріятій, по видимому, не вѣроятно.

20 Сентября.

Недоразуменія между правительствомъ и оранжистами въ Ирландіи продолжаются. Правительство снова удалило нѣсколькихъ чиновниковъ, въ числѣ коихъ находятся и знатныя лица.

— Чрезъ Сидней получены извѣстія изъ Новой-Зеландіи по 15-е Апрѣля; мѣстныя власти ожидаютъ рѣшительнаго нападенія со стороны предводителя мятежниковъ Геки, и сдѣлали уже всѣ нужныя распоряженія для отраженія сего нападенія.

— Съ Герцогомъ Букингамскимъ случилось печальное происшествіе; на охотѣ въ имѣніи Ваттонъ, ружье у герцога при выстрѣлѣ разорвало, и раздробило ему руку.

— Въ *Globe* утверждаютъ, что, пользуясь предполагаемою между Мексикою и Соединенными Штатами войною, многіе англійскіе кораблехозяева отправили суда свои на мексиканскія воды, для полученія отъ тамошняго правительства такъ называемыхъ *корсерскихъ патентовъ* и преслѣдованія купеческихъ судовъ, принадлежащихъ Соединеннымъ Штатамъ. Въ газетѣ *Times* увѣряютъ, что значительное число такихъ корсерскихъ патентовъ послано мексиканскимъ правительствомъ въ Гавану, гдѣ всякій желающій принять участіе въ войнѣ противъ Соединенныхъ Штатовъ, можетъ получить оные.

— Казалось, что мы уже совершенно отдѣлались отъ Ревеккистовъ, между тѣмъ они снова появились въ южной части Валлиса. Подъ Брекономъ устроена была городская застава, и даже построенъ былъ жилый домъ для сборщика, не доставало только, для взиманія пошлины шлахбаума, который привезенъ уже былъ на мѣсто. Работники, прибывшіе съ цѣлію устроить какъ слѣдуетъ шлахбаумъ, изумлены были чрезвычайно когда не только не нашли онаго, но даже и самаго дома.

— Г. Гринъ поднимался снова на дняхъ на своемъ воздушномъ шарѣ *Nassau*. Въ этомъ воздушномъ путешествіи сопровождали его два леопарда, посаженные во вторую нижнюю лодку. Поднявшись нѣсколько разъ до значительной высоты, Г. Гринъ высадилъ дикихъ своихъ товарищей, и пустился снова въ путь въ сопровожденіи одиннадцати человѣкъ.

Германія.

Ганноверъ, 26 Августа.

24-го Сентября, наслѣдная принцесса разрѣшилась отъ бремени принцемъ. Новорожденный находится въ вожделѣнномъ здравіи. На другой день, магистратъ, городскіе старшины и жители города, въ числѣ 700, съ факелами, музыкою и при колокольномъ звонѣ всѣхъ здѣшнихъ церквей, совершили шествіе отъ ратгауза до Королевскаго дворца, гдѣ ихъ принялъ Король и наслѣдный принцъ. Прибывшіе изъявили Его Величеству свою радость, по случаю рожденія сына наслѣднаго принца. Король и наслѣдный принцъ отвѣчали на это въ милостивыхъ выраженіяхъ.

Бельгія.

Брюссель, 19 Сентября.

Палата представителей избрала своимъ президентомъ Г. Лидтса, а вице-президентами Гг. Вилена XIV, и Доле. Оба вице-президента — кандидаты министровъ.

— Многіе изъ зажиточнѣйшихъ жителей Брюсселя, постановили вовсе не употреблять картофеля въ своихъ домахъ, чтобы эта главнѣйшая статья продовольствія бѣднѣйшаго класса народа не вздорожала слишкомъ отъ соревнованія зажиточнѣйшихъ. Въ Вервье пятеро богатыхъ фабрикантовъ рѣшились выписать на 100,000 т. фр. сарачинскаго пшена и продавать его по своимъ цѣнамъ. Общественный совѣтъ въ Брюггѣ опредѣлилъ, въ случаѣ возвышенія цѣны на хлѣбъ, вознаградить булочникамъ потери, лишь бы только они не продавали дороже хлѣба; для удовлетворенія сихъ издержекъ, городъ хочетъ увеличить подушный налогъ 10-ю процентами.

Dnia 20 września.

Nieporozumienie między Rządem a Oranżystami, (przeciwnikami Katolików) w Irlandyi nie ustaje. Rząd złożył znowu kilku urzędników, i w ich liczbie wymieniają znakomite osoby.

— Odebrano przez Sydney wiadomości z Nowéj Zelandyi po d. 15 kwietnia; władze miejscowe spodziewają się stanowczego napadu ze strony wodza powstańców Heki, i uczyniły wszystkie ku odparciu jego przygotowania.

— Smutny przypadek dotknął Xięcia Buckingham; na polowaniu w dobrach Watton, w chwili wystrzału, broń Xięcia została rozerwana i strzaskała mu rękę.

— Jedna gazeta (*Globe*) twierdzi, że korzystając z gotującéj się między Mexykiem i Stanami-Zjednoczonemi wojny, wielu właścicieli okrętów angielskich posłali już takowe na wody Mexykańskie, w celu wzięcia od Rządu tamecznego tak zwanych *listów korsarskich* i ścigania okrętów kupieckich należących do Stanów. Gazeta *Times* zapewnia też, że wielka liczba podobnych listów korsarskich złożona jest przez Rząd Mexykański w Hawanie, gdzie każdy spekulant, żądający wziąść udział w wojnie przeciw Stanom-Zjednoczonym, może się w nie zaopatrzyć.

— Zdawało się, żeśmy się pozbyli Rebekaistów, tymczasem ukazali się oni znowu w południowéj części Walii. Pod Brecon ustanowiona została rogatka; mieszkanie dla poborcy było już wystawione, i do pobierania opłat brakowało tylko szlagbanu, który już przywieziony znajdował się także na miejscu. Wielkie więc było podziwienie robotników, którzy przybyli nazajutrz dla umieszczenia szlagbanu, gdy ujrzeli, że nie tylko on, ale i mieszkanie poborcy znikły zupełnie bez śladu.

— Temi dniami P. Green puścił się znowu swym balonem *Nassau*. Tą razą towarzyszyło mu także dwóch lampartów, umieszczonych w drugim, poniżéj jego, koszu, czyli łódce. Wzniósłszy się kilka razy do pewnéj wysokości, P. Green wysadził swych dzikich towarzyszy, i wzniósł się na nowo z jedenastu osobami.

Niemcy.

Hannower, 26 września.

Dnia 24 września, Xiężna Następczyni powiła szczęśliwie zdrowego Xięcia. Nazajutrz Magistrat, starsi zgromadzenie miejskiego i obywatele miejscy, w liczbie więcéj 700, z pochodniami, przy muzyce i biciu we dzwony wszystkich kościołów tutejszych, przeciągnęli od ratusza do pałacu Królewskiego, gdzie byli przyjęci przez Króla i Następcę tronu, i wynurzyli uczucia radości z powodu urodzenia Xięcia dziedzicznego. Król i Następca tronu raczyli na to odpowiedzieć w najprzychylniejszych wyrazach.

Belgia.

Bruxella, 19 września.

Izba Reprezentantów obrała swoim Prezesem P. Liedts, a Wice Prezesami PP. Vilain XIV i Dolez. Oba Wice Prezesowie są kandydatami ministeryalnymi.

— Wielu zamożniejszych mieszkańców Bruxelli postanowiło nie konsumować wcale kartofli w domach swoich, aby ten główny artykuł pożywienia dla uboższéj klassy nie podrożał zbytnie przez konkurencyą zamożniejszych. W Verviers połączyło się pięciu najznakomitszych fabrykantów, aby za 100,000 fr. sprowadzić ryżu i sprzedawać go swym robotnikom po cenie kupna. Rada gminna w Brügge postanowiła, na przypadek podrożenia zboża, wynagrodzić piekarzy za straty, byle tylko drożéj chleba nie sprzedawali; na pokrycie tego wydatku, chce miasto podwyższyć podatek osobisty o 10 procent.

— Въ Бельгіи потребляютъ ежегодно картофеля около 12 милліоновъ гектолитровъ.

21 Сентября.

Проектъ закона о продовольствіи, представленный въ палату представителей, принятъ почти безъ измѣненія центральнымъ отдѣленіемъ.

— Медицинское общество въ Гентѣ назначило 600 фр. награды, за составленіе исторіи картофеля, въ медицинскомъ отношеніи.

— Число журналовъ въ Бельгіи значительно возрасло. Въ 1830 году считалось ихъ 34, а теперь 140; слѣдовательно въ теченіи 15 лѣтъ увеличилось вчетверо. Соображаясь съ народонаселеніемъ, состоящимъ изъ 4,173,162 душъ, приходится по одному журналу на 29,000 жителей. Число подписчиковъ простирается до 40,000, слѣдовательно приходится по 1-му подписчику на 100 жителей.

Италія.

Римъ, 18 Сентября.

Изъ Неаполя отъ 9 Сентября пишутъ: „Въ Палермо нанято помѣщеніе для 60 или 70 особъ, принадлежащихъ къ свитѣ Ея Величества Государыни Императрицы Всероссійской. Для Ея Величества приготовленъ дворецъ Бутера. Свита Государыни Императрицы прибудетъ изъ Генуи въ Палермо на трехъ или четырехъ фрегатахъ. Предстоящее прибытіе Августѣйшей Гостьи весьма пріятно нашему правительству, тѣмъ болѣе, что есть надежда, что и Государь Императоръ Всероссійскій, весною прибудетъ сюда къ Августѣйшей Своей Супругѣ и можетъ быть посѣтитъ Неаполь.“

— Ея Императорское Высочество Великая Княгиня Елена Павловна все еще находится въ Генуѣ. Ея Высочество, на предоставленномъ въ Ея распоряженіе сардинскомъ кораблѣ, часто посѣщаетъ окрестности между Ниццою и Ливорно.

— Ибрагимъ-Паша, сынъ вице-короля египетскаго, прибылъ 31 Августа на египетскомъ пароходѣ *Nil*, изъ Мальты въ Ливорно, въ сопровожденіи племянника вице-короля, Яхена Солимана Паши, полковника Бофора и многихъ другихъ высшихъ офицеровъ. Ибрагимъ былъ принятъ съ приличными сану его почестями губернаторомъ города, который въ своихъ экипажахъ отвезъ Ибрагима и его свиту на станцію желѣзной дороги, откуда они отправились въ Пизу, а оттуда къ минеральнымъ водамъ въ Санъ Джуліано.

— На берегахъ адріатическаго и средиземнаго морей, замѣтили, будто бы, подозрительныя суда. Папское правительство предприняло строжайшія мѣры противъ всякихъ революціонныхъ покушеній; прибрежные посты усилены, многія лица арестованы, гарнизоны въ сомнительныхъ городахъ перемѣнены или усилены, и назначены военно-судныя коммиссіи для изслѣдованія происковъ возмутителей.

Испанія.

Мадритъ, 11 Сентября

Генералъ Кордова, вчера, по полудни, сдѣлалъ своимъ гражданскимъ друзьямъ предостереженіе, чтобы они въ сумерки оставили свои домы; самъ же, вечеромъ, отправился со значительнымъ военнымъ отрядомъ въ казармы св. Франца, гдѣ находятся въ заточеніи арестованные 5-го числа, и велѣлъ офицеровъ тамошнихъ карауловъ смѣнить другими. Вѣрно узнали власти о предположеніи заговорщиковъ напасть на эти казармы. Въ продолженіи всей ночи отряды войскъ разъѣзжали по улицамъ, а генералъ-капитанъ лично дѣлалъ осмотръ казармамъ. Сегодня улицы почти опустѣли и по всему городу господствуетъ глухая унылая тишина. Мысль, что мятежники полагаются на своихъ приверженцевъ въ арміи, овладѣла самыми здравомыслящими и отважнѣйшими умами, и всякій ожидаетъ чувствительнѣйшаго удара. Тонъ революціонныхъ журналовъ строптивѣе чѣмъ когда либо, что доказываетъ, что возмутители полагаются на побѣду. 12-ть арестантовъ, переведены сегодня изъ почтоваго дома, гдѣ были допрашиваемы, въ казармы св. Франца; всѣ они принадлежатъ къ черни, нѣкоторые изъ нихъ имѣли на головѣ шляпы національной гвардіи, всѣ курили си-

— Roczna konsumcya kartofli w Belgii wynosi około 12 milionów hektolitrów (przeszło 9 mil. korcy).

Dnia 21 września.

Projekt do prawa o żywności, przedstawiony Izbie Reprezentantów, został zupełnie i prawie bez zmiany przyjęty przez sekcyą centralną

— Towarzystwo lekarskie w Gandawie wyznaczyło 600 fr. nagrody za napisanie historyi kartofli, pod względem lekarskim.

— Liczba dzienników w Belgii wzrosła znacznie; w roku 1830 liczono ich 34, teraz zaś 140; a zatém w 15-tu latach pomnożyły się we czwórnasób. W stosunku ludności wynoszącéj 4,173,162, przypada jeden dziennik na 29,000 mieszkańców. Liczba prenumeratorów wynosi przeszło 40,000, a zatém 1 prenumerator wypada na 100 mieszkańców.

Włochy.

Rzym, 18 września.

Donoszą z Neapolu pod dniem 9-m września: „W Palermo wynajęto wygodne mieszkania dla 60 lub 70 osób, należących do orszaku N. Cesarzowej Rossyjskiéj. Sama zaś N. Pani mieszkać będzie w pałacu Butera. Orszak N. Monarchini, przewieziony będzie z Genui na trzech lub czterech fregatach do Palermo. Bytność tak Dostojnego Gościa jest nader dla rządu pochlebną, tém więcéj, że jest nadzieja, iż N. Cesarz Rossyjski odwiedzi na wiosnę Swoją Dostojną Małżonkę, i może zwiedzi nawet Neapol.

— J. C. W. Wielka Xiężna Helena Pawłówna bawi jeszcze w Genui, skąd często, na Sardyńskim, do Jej rozporządzenie pozostawionym okręcie, zwiedza wybrzeża od Nicei aż do Livorno.

— Ibrahim-Basza, syn Wice-Króla Egiptu, przybył 31 sierpnia na Egipskim parostatku *Nil* z Malty do Livorno. W orszaku Xięcia znajdują się: synowiec Wice-Króla Jagen Soliman-Basza Połkownik Bonfort i wielu innych znakomitych oficerow. Ibrahim został przyjęty z wszelkiemi oznakami czci, przynależnéj jego godności, przez Gubernatora miasta, ktory we własnych powozach odwiózł Xięcia i orszak do stacyi kolei żelaznéj, skąd udali się do Pizy, a następnie do wód St. Giuliano.

— Na brzegach morza Adryatyckiego i Śródziemnego spostrzedz miano podejrzane okręty. Rząd Papiezki przedsięwziął najściślejsze środki przeciw jakimbądź rewolucyjnym zabiegom; straże pobrzeżne wzmocniono, wiele osob aresztowano, załogi w podejrzanych miastach zmieniono lub powiększono, i ustanawiono wojskowe komissye dla wyśledzenia knowań wichrzycieli.

Hiszpania.

Madryt, 11 września.

Jenerał Cordova ostrzegł wczoraj po południu swoich cywilnych przyjaciół, aby ze zmierzchem dnia opuścili swoje mieszkania; sam zaś wieczorem udał się ze znacznym oddziałem wojska do koszar św. Franciszka, gdzie siedzą uwięzieni z d. 5, i kazał dowodzących tameczną strażą oficerow zastąpić przez innych. Władze dowiedzieć się musiały, że spiskowi zamierzyli napaść na te koszary. Przez całą noc oddziały wojska przeciągały przez ulice, a Jenerałny Kapitan sam przeglądał różne koszary. Dziś ulice są jak bezludne, i w całém mieście panuje głucha, posępna cisza. Myśl, że powstańcy liczą na stronników pomiędzy wojskiem, opanowała nawet najzdrowsze, najodważniejsze umysły, i każdy jest na najgorsze przygotowany. Ton dzienników rewolucyjnych jest bardziéj wyzywający niż kiedykolwiek, i okazuje jawnie, że burzyciele pochlebiają sobie nadzieją, iż odniosą zwycięztwo. 12-tu więźniów przeprowadzono dziś z domu pocztowego, gdzie byli badani, do koszar św. Franciszka; należą wszyscy do niższéj klassy pospólstwa. Niektórzy mieli na głowie czapki gwardyi narodowéj, wszyscy palili cygara i witali znajomych z nieudaną spokojnością i zadowoleniem.

гары и поздравляли знакомыхъ съ непритворнымъ спокойствіемъ и самодовольствіемъ.

— Слышно, что здѣшній гарнизонъ смѣненъ будетъ другими полками, и преимущественно Баскими.

— И въ Сарагоссѣ опасались также революціоннаго движенія. Однако же власти заблаговременно увѣдомлены были о планахъ возмутителей, и тамошній генералъ-капитанъ 6-го и 7-го числъ принялъ необыкновенныя мѣры предосторожности.

— Въ жур. *Espanol*, по письму изъ Лиссабона, сообщаютъ, что тамъ разнесся слухъ, которому вѣрятъ здѣшніе приверженцы бывшаго Регента, будто бы сей послѣдній приготовляется къ выѣзду изъ Англіи на англійскомъ военномъ кораблѣ, съ сопровожденіи парохода съ грузомъ 25,000 штукъ огнестрѣльнаго оружія.

— Маркизъ Мирафлоресъ, бывшій посланникомъ при французскомъ дворѣ, давалъ вчера великолѣпный, обѣдъ для Г. Тьера, на коемъ были только Испанцы и французскій повѣренный въ дѣлахъ. Въ числѣ первыхъ находились герцогъ Байленъ, маркизъ Вилума и Г. Истурицъ. Сегодня Г. Тьеръ выѣхалъ въ Эскуріалъ, а послѣ завтра намѣревается отправиться въ Севилью.

— Послѣднія извѣстія изъ Пампелуны получены отъ 7 с. м; тамъ обратило на себя особенное вниманіе то, что во время пребыванія Королевской фамиліи, старшій сынъ Инфанта Дона Франциска не находился при особѣ Королевы. На бывшемъ 7 числа боѣ быковъ Королева уступила первенство герцогинѣ Немурской. Герцогъ Немурскій подарилъ въ этомъ день матадору Монтесу перстенъ въ 500 піастровъ.

— Въ числѣ арестованныхъ, по послѣднимъ происшествіямъ, нѣтъ ни одного знатнаго лица.

13 Сентября.

Сегодня, въ 8 часовъ вечера, Королева и Инфантина возвратились въ столицу. Всѣ улицы наполнены были народомъ, который велъ себя мирно.

Турція.

Константинополь, 10 Сентября.

Султанъ принялся съ дѣятельностію за государственныя дѣла и лично вникаетъ во всѣ отрасли управленія. На прошлой недѣлѣ онъ, неожиданно прибывъ въ засѣданіе государственнаго совѣта, находился при разсмотрѣніи текущихъ дѣлъ. Въ тотъ же день Султанъ осматривалъ военный госпиталь въ Топъ-Капу, казармы Рамитшифликъ, арсеналъ и флотъ. На другой день посѣтилъ другія казармы, обошелъ въ нихъ солдатскія палаты, заходилъ въ кухни и отвѣдывалъ пищу; причемъ Солиману-Пашѣ поставлялъ на видъ замѣченныя неудобства. 29 го числа Султанъ, въ сопровожденія министровъ, присутствовалъ на испытаніи воспитанниковъ медицинскаго училища, въ Галата-Сераи, и на слѣдующій день приказалъ явиться къ себѣ первому профессору, доктору Шпитцеру, которому изъявилъ свое удовольствіе, по случаю оказанныхъ воспитанниками успѣховъ. Хотя осмотръ казармъ, госпиталей и т. п. не отвратитъ всего дурнаго, но доказываетъ попеченіе Падишаха о благѣ и пользѣ своихъ подданныхъ.

— Министръ иностранныхъ дѣлъ Шекибъ-Эффенди отплылъ вчера, на турецкомъ пароходѣ, въ Сирію. Того же дня отправились изъ сей столицы: Прусскій полномочный министръ при греческомъ дворѣ, баронъ Вертеръ, и старшій секретарь французскаго посольства, Г. Бутенваль, первый — къ своему посту, въ Аѳины, а послѣдній — во Францію. Г. Бутенваль, исправлявшій, въ отсутствіе барона Буркенея, должность французскаго повѣреннаго въ дѣлахъ, за два дня до отъѣзда, принятъ былъ Султаномъ въ частной аудіенціи.

— Бывшій В адмиралъ, Галиль-Паша, назначенъ Тиджаретъ-Муширомъ, или министромъ торговли.

— Słychać, że załoga tutejsza zmieniona będzie przez inne polki, a mianowicie Baskijskie.

— W Saragosie obawiano się także rewolucyjnego poruszenia. Władze jednak uwiadomione zostały wcześnie o planach wichrzycieli, a tameczny Jeneralny-Kapitan przedsięwziął d. 6 i 7 nadzwyczajne środki ostrożności.

— Dz. *Espanol*, podług listu z Lizbonę, donosi, iż rozeszła się tam wieść, która znajduje wiarę pomiędzy stronnikami ex Rejenta, że się tenże zabiera do opuszczenia Anglii na angielskim wojennym okręcie, w towarzystwie parostatku, mającego na pokładzie 25,000 karabinow.

— Margrabia Miraflores, były Poseł przy dworze francuzkim, dał wczoraj świetny obiad dla P. Thiers, na którym znajdowali się sami Hiszpanie, i francuzki sprawujący interessa. Pomiędzy pierwszymi uważano Xięcia Bailen, Margrabiego Viluma i P. Isturiz. Dzisiaj P. Thiers wyjechał do Escurial, a po-jutrze zamyśla udać się do Sewilli.

— Ostatnie wiadomości z Pampeluny, dochodzą do 7-go b. m. Zwracało tam szczególniejszą uwagę; iż przez czas pobytu rodziny Królewskiéj, najstarszy syn Infanta Don Franciszka, ciągle był oddalony od boku Królowéj. Na walce byków, d. 7 go. Królowa odstąpiła przewodnictwa Xiężnie Nemours. Xiąże Nemours udarował w tym dniu sławnego matadora Montes, pierścieniem wartującym 500 piastrów.

— Pomiędzy uwięzionymi z powodu ostatnich zamieszek, nie znajduje się ani jedna znakomita osoba.

Dnia 13 września.

Dzisiaj, o godzinie 8-éj wieczorem, Królowa i Infantka wróciły do stolicy. Wszystkie ulice były przepełnione ludnością, która się najspokojniéj zachowała.

Turcya.

Konstantynopol, 10 września.

Sułtan rozwija nadzwyczajną czynność i wgląda osobiście we wszystko, dla przekonania się o stanie spraw. W zeszłym tygodniu przybył niespodzianie na posiedzenie Rady Państwa, i kazał, w obec siebie, rozstrząsać bieżące kwestye. Tegoż dnia zwiedził także szpital wojskowy w Top-Kapu, koszary Ramitszifliki, arsenał i okręty. Innego dnia udał się do koszar Eski Seraj, a przeszedłszy sale żołnierskie, zwiedził kuchnią i kosztował potraw, za które, równie jak za kilka innych niedogodności ostre czynił wymówki Solimanowi-Baszy. Dnia 29 go Sułtan znajdował się wraz z Ministrami na examinach uczniow szkoły medycznéj w Galata Serai, a następnego dnia rozkazał przybyć do siebie piérwszemu professorowi, Doktorowi Spitzer, i żywo wyraził mu swe zadowolenie z postępu uczniów. Chociaż zwiedzanie koszar, szpitalów i t. p. nie zaradzi głównemu złemu, dowodzi jednak zawsze dobrych chęci władzcy, który pragnie dobra i pożytku poddanych.

— Minister spraw zagranicznych, Szekib Efendi, odpłynął wczoraj na parostatku Tureckim do Syryi. Tegoż dnia opuścili stolicę: Minister Prusski w Grecyi, Baron Werter, i P. Butenval, piérwszy sekretarz tutejszego poselstwa francuzkiego. Pierwszy udaje się dla objęcia swéj posady do Aten, drugi wraca do Francyi. P. Butenval, który w czasie nieobecności Barona Bourqueney pełnił obowiązki sprawującego interessa francuzkie, miał u Sułtana, na dwa dni przed wyjazdem, prywatne posłuchanie.

— Były W. Admirał, Halil Basza, mianowany został Ministrem handlu (Tidżaret-Muszir).

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга — Печ. позвол. 28 го Сентября 1845 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. А. Мухинъ.